TRANSPARENCY
INTERNATIONAL-MONGOLIA

the leading civil society organisation in the fight against corruption

БИЗНЕСИЙН ЁС ЗҮЙН СУРГАЛТ

OPEN SOCIETY FORUM
FEBRUARY 9TH 2017

Dr. Mark Lovatt, CEO, Trident Integrity Solutions
B. Tsogtsaikhan, Superintendent Risk, Compliance, and Internal Audit at Oyu Tolgoi
Christine Hudetz, Business Integrity Program Manager, Transparency International Mongolia
Urantsetseg Ulzikhuu, Business Integrity Program Officer, Transparency International Mongolia

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Хээл хахуулийн эсрэг хөтөлбөр** хэрэгжүүлнэ гэж танай байгууллага үүрэг хүлээсэн үү? (Have you made a commitment to implement an anti-bribery Programme**?)

(24 responses)

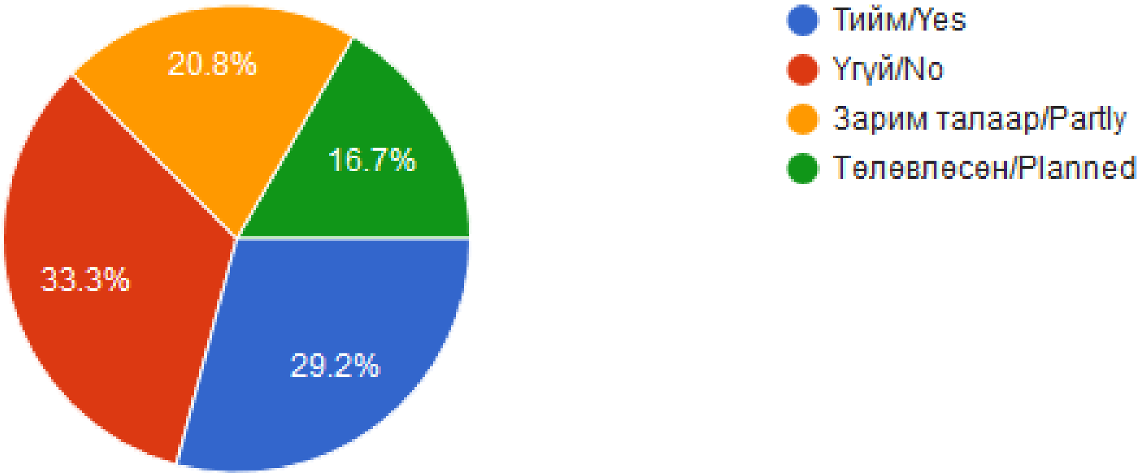

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Танайх хээл хахуулийн эрсдлийг тодорхойлох үнэлгээ тогтмол явуулж, тэдгээр эрсдлээс хамгаалахыг хөтөлбөртөө тусгаж өгдөг үү? (Do you carry out regular risk assessment to determine your bribery risks and tailor the Programme to mitigate these risks?)

(24 responses)

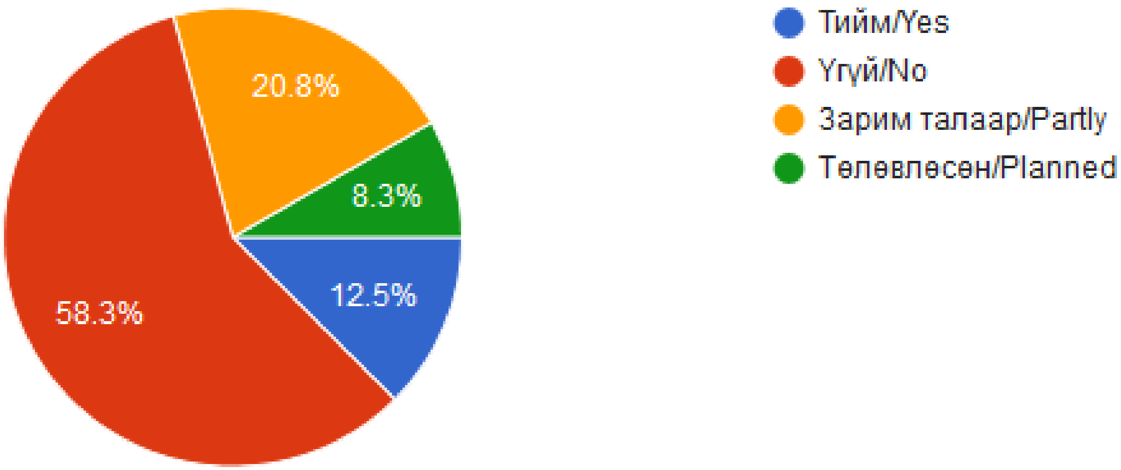

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Энэ хөтөлбөр дараах хүмүүст мэдээлэгдсэн үү? (Is the Programme communicated to):

- бүх ажилчидад? / all employees? (24 responses)

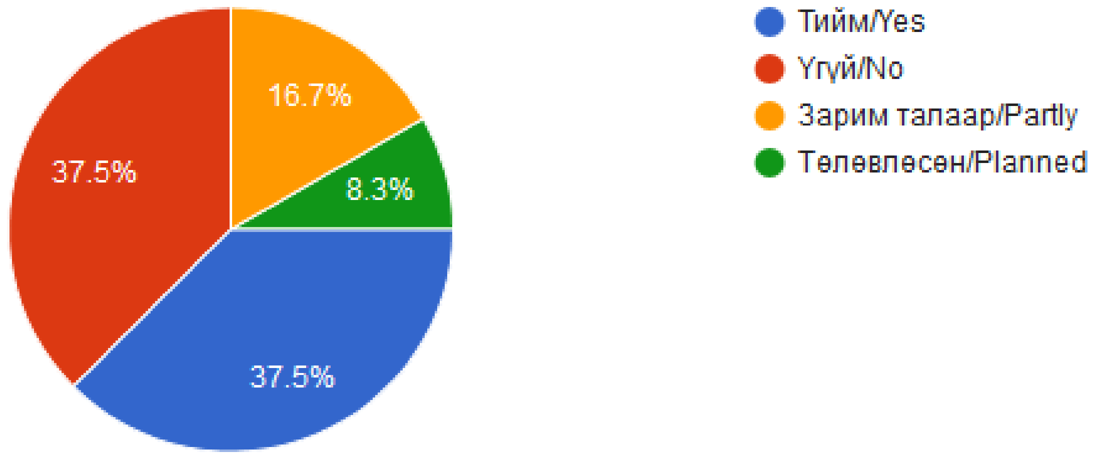

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Танай компани ажилчиддаа болон бусад этгээдэд аюулгүй, хүндрэлгүй байдлаар зөвлөгөө авах эсвэл асуудал мэдээллэх (шүгэл үлээх) боломж олгодог уу? (Does your company provide secure and accessible channels through which employees and others can obtain advice or raise concerns ('whistleblowing") without risk of reprisal?)

(24 responses)

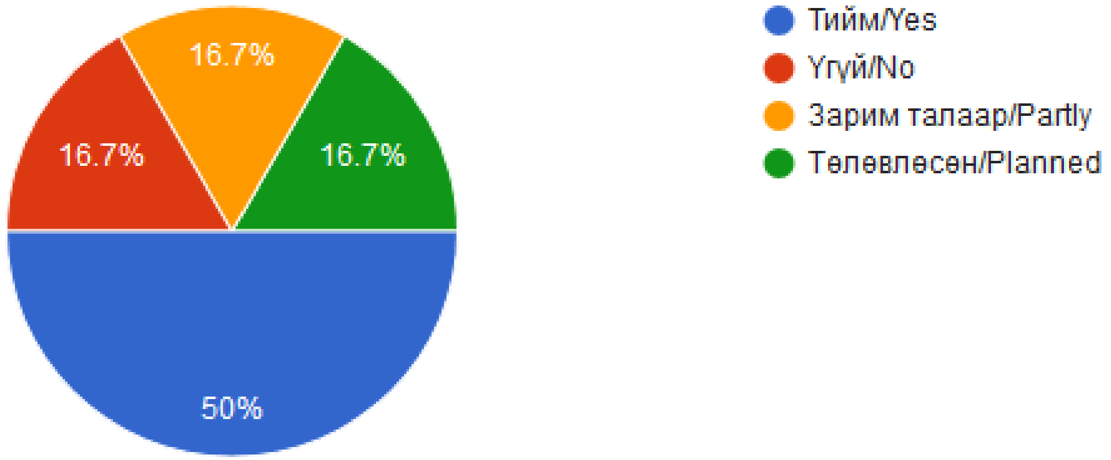

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Танай компанид ажилтнууд бизнесийн чухал шийдвэр гаргахтай холбоотой хувийн ашиг сонирхол байгаа эсэхээ тайлагнах журам механизм байгаа юу? (Does your company have procedures/mechanisms requiring employees to declare any personal interest in any significant business decisions?)

(24 responses)

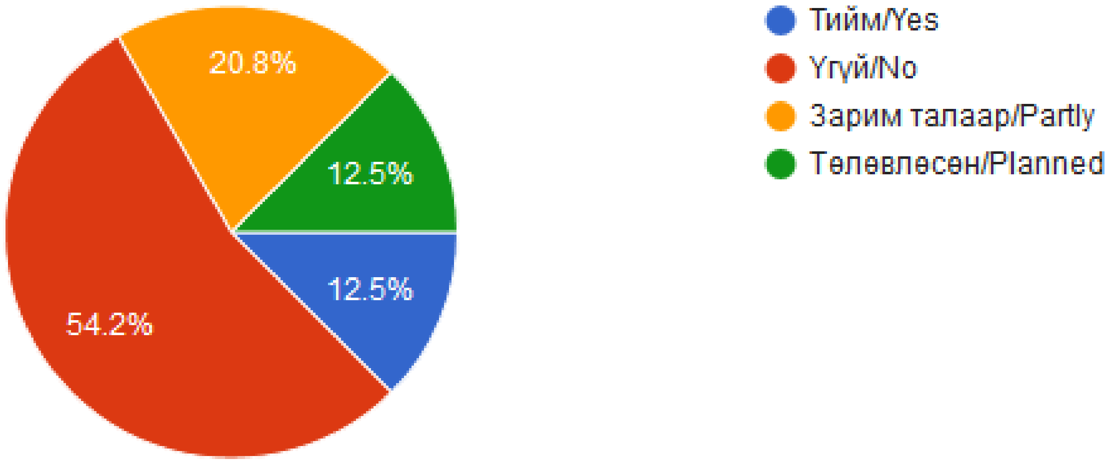

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Танай компаны худалдан авалтын болон тендерийн гэрээнд авлигын эсрэг заалт орсон байдаг уу? (Does your company include an anti-corruption clause in procurement/tender contracts?)

(24 responses)

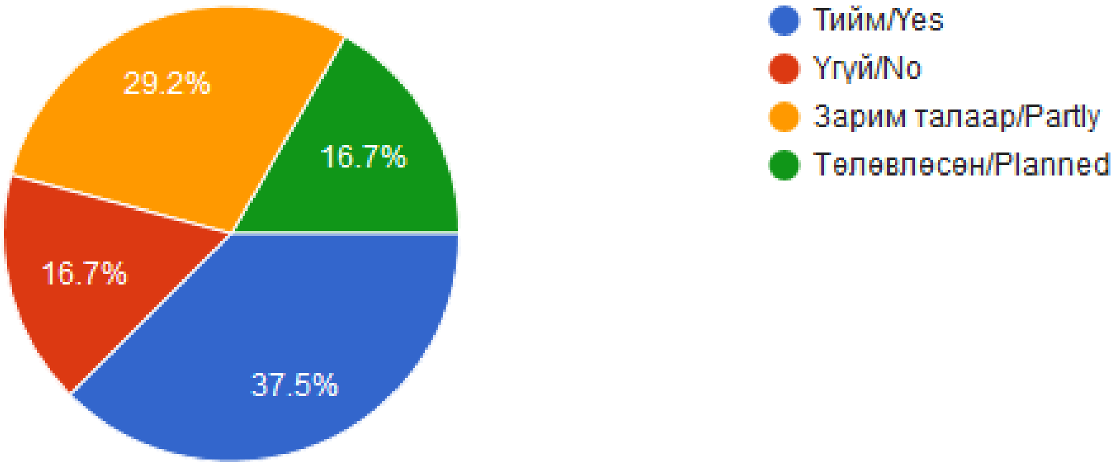

АСУУЛГЫН ҮР ДҮН (07TH FEBRUARY)

Хээл хахуулийн ямар нэгэн тохиолдлыг шийдвэрлэх журам байгаа уу?
(Do you have procedures in place to deal with any incidents of bribery?)
(24 responses)

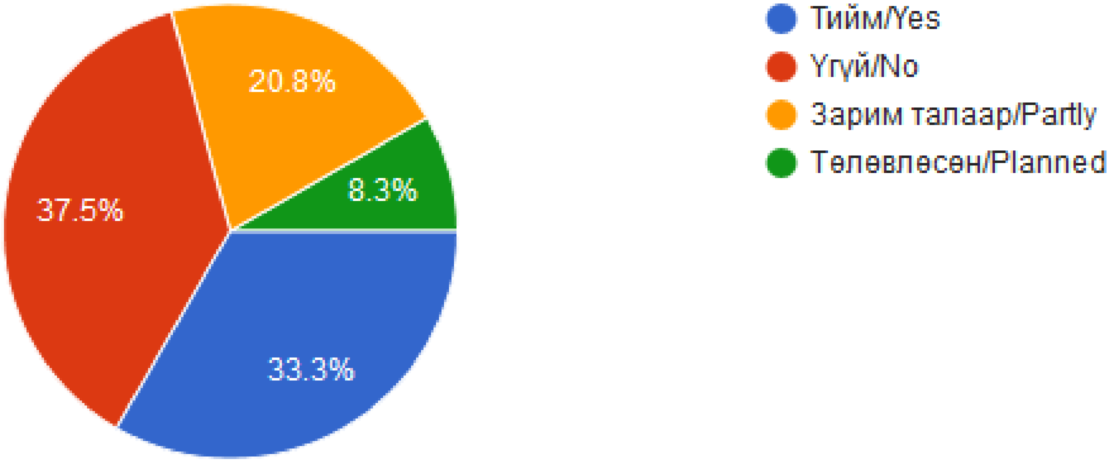

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-MONGOLIA

the leading civil society organisation in the fight against corruption

ЯАГААД БИЗНЕСИЙН ЁС ЗҮЙ ЧУХАЛ ВЭ?

SESSION 1

Dr. Mark Lovatt, CEO, Trident Integrity Solutions

ЁС ЗҮЙН МУХАРДМАЛ БАЙДАЛ

Танай компани шинэ гэр утас бүх менежерүүддээ авч өгөхөөр шийдсэн бөгөөд та хамгийн ашигтай саналыг олох үүрэг хүлээжээ.

Та Samsung Galaxy S7 Edge худалдаж авахаар бодож, 3 гар утасны борлуулагчаас үнийн санал нь асуув.

2 хоногийн дараа, нэг хайрцагтай юм таньд иржээ. Дотор нь 2 шинэ S7 Edge утас байв. “Энэ тест утаснуудыг та хувийн хэрэгцээндээ ашиглаарай” гэсэн борлуулагчын зурвастай байлаа.

- Та энэ тохиолдолд яах вэ? Яагаад?

3-4 хүний баг, 3 минут

Асуулт:

Та өнөөдөр юу мэдэж авмаар байна вэ?

ӨНӨӨДРИЙН АСУУЛТУУД

1. ‘Integrity’ гэдэгт бид юуг ойлгодог вэ?
2. Яагаад бизнесийн шударга байдал чухал гэж?
3. Энэ асуудлыг Улс Дамнасан Компани(MNCs) хэрхэн зохицуулдаг вэ?
4. Та компанидаа Ёс Зүйн хөтөлбөр маш энгийнээр яаж эхлүүлэх вэ?

Integrity гэдэгт бид юу ойлгодог вэ?

INTEGRITY

Латин 'integer' –ээр гаралтай, бүрэн бүтэн (intact) гэсэн утгатай

1. Тогтмол дагаж мөрдөгдөх ёс суртахуун:

   INCORRUPTIBILITY буюу ЦЭВЭР, ЭВДРЭЭГҮЙ

2. Огт хөндөгдөөгүй байдал: SOUNDNESS буюу БӨХ БАТ

3. Бүхэл биеийн буюу хуваагдаагүй байдалын чанар: COMPLETENESS буюу БҮРЭН ТӨГӨЛДӨР

Таны ёс суртахууны соёл, үг яриа, үйл хөдлөл чинь нэг зэрэг байх.

‘Keeping your promises, regardless of the cost’

Ямар ч тохиолдолд, хэлсэндээ хүрэх

ДҮРСЭЛВЭЛ

ЁС ЗҮЙН ЗӨРЧИЛ: ХЯНАЛТ БА ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН АЛДАА ЭВДРЭЛ

ХЯНАЛТЫН АЛДАА

ARTHUR ANDERSEN & CO

ENRON

WORLDCOM

ХЯНАЛТЫН АЛДАА

- Clip

БИЗНЕС ДЭХ ЁС ЗҮЙН ХҮЧИН ЗҮЙЛС

Бизнесээ шударга байлгах үндсэн 3 шалтгаан:

- Авлигаас хамааралтай **зардал** –ыг багасгах
- **Ял шийтгэл**-ийн эрсдлийн багасгах
- Байгууллагын **Брэнд , нэр хүнд** –ыг хамгаалах

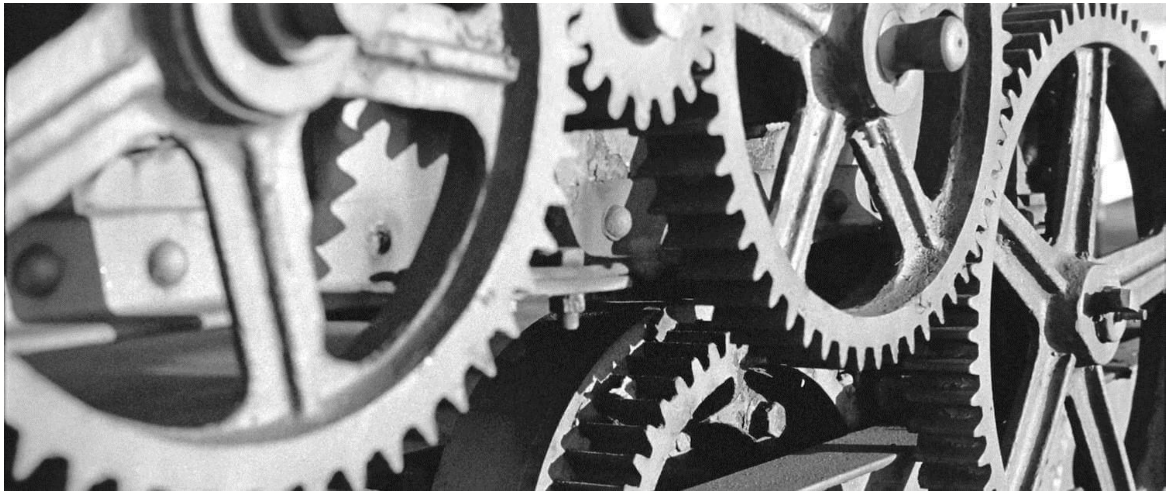

1. АВЛИГА ИХ ӨРТӨГТЭЙ

- IMF, 2016: Авлигын өртөг жилд **US$1.5-аас US$2 их наяд (дэлхийн дотоодын нийт бүтээгдхүүний 2%)** * гэж тооцоологдсон.

Sources:
* Corruption: Costs and Mitigating Strategies, IMF Staff Discussion Note No. 16/5, 2016

2 ИХ НАЯД ДОЛЛАР?

$2,000,000,000,000

1. АВЛИГА ИХ ӨРТӨГТЭЙ

- IMF, 2016: Авлигын өртөг жилд **US$1.5-аас US$2 их наяд (дэлхийн дотоодын нийт бүтээгдхүүний 2%)** * гэж тооцооглогдсон.
- WEF –ийн судалгаагаар авлигын өртөг хөгжиж буй орнуудын худалтан авалтын гэрээний 25% хүртэлх өртөгтэй тэнцэж байна.**
- 2012 онд, 105 хөгжиж буй орны хувийн хэвшлийн авлигын өртөг **US$500 тэрбум** давсан буюу **тухайн жилийн гадаад хандив туслалцааны мөнгөнөөс 3 дахин их** байсан.***
- PKNS, Малайз: тендерийн үйл явцыг сайжруулснаар **US$125 сая –ыг 4 жилийн дотор хэмнэж чадсан**.****
- I**2014 & 2015 онуудадын авлигийн гэмт хэрэг** Монгол улсад **нийт 107 тэрбум төгрөгийн хохирол** учруулсан..*****
- Монгол дах Хувийн хэвшлийн **судалгаанд оролцогчдын 53%** нь улс төр, гэр бүлийн танил тал **олон нийтийн тендерт** нөлөөлдөг гэж үзжээ.******
- Тус **судалгаанд оролцогчдын 27%** нь компаний нөөцийн **10% аас дээш хувийг** үйлдвэрлэлийн бус бэрхшээлийг даван туулахад зарцуулж**, мөн компаниудын 78.2%** нь авлига, хээл хахуулийн эсрэг ямар нэг бичгэн **бодлого журамгүй** байдаг гэсэн байна.

Sources:
* Corruption: Costs and Mitigating Strategies, IMF Staff Discussion Note No. 16/5, 2016
** WEF, *‘Good Business Is Clean Business’, 2008*
*** *The Costs of Corruption, CSIS, Jan 2014*
**** *PKNS own figures to June 2014 (19/8/14)*
***** *Independent Authority Against Corruption*
****** *The Asia Foundation, Study on Private Sector Perceptions of Corruption, 2016*

Өргөн далайцтай хууль тогтоомжууд аль хэдийнэ хэрэгжээд эхэлчихсэн, дэлхийн хэмжээнд томоохон нөлөө үзүүлж байна.

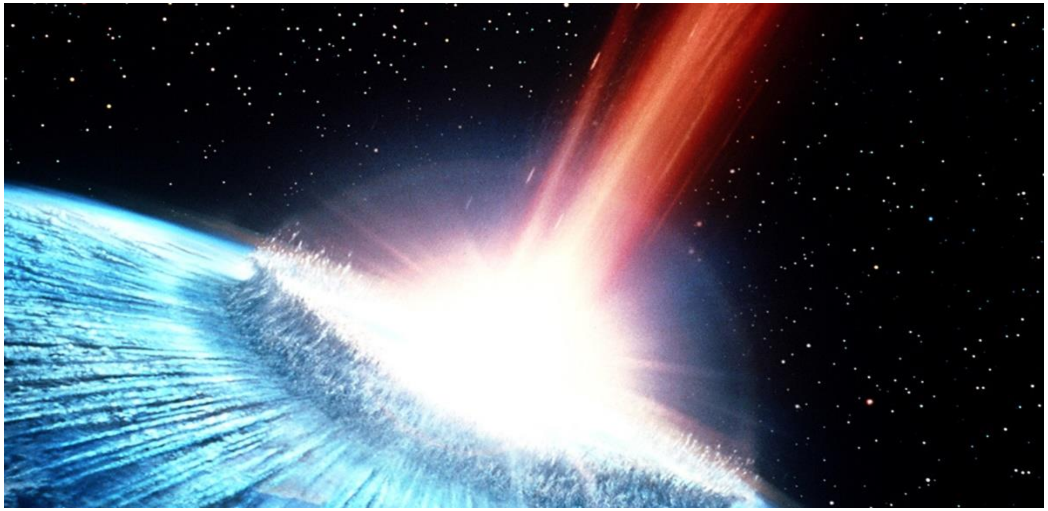

FCPA ТОРГУУЛИАР ШИЙТГЭГДСЭН КОМПАНИУД

Odebrecht/Braskem (Бразил, 2016): $3.5тэрбум (нийт)

Siemens (Герман, 2008): $1.6 тэрбум (нийт)

VimpelCom (Голланд, 2016): $795 сая (нийт)

Alstom (Франц, 2014): $772 сая

KBR/Halliburton (Америк, 2009): $579 сая

Teva Pharma (Израйл, 2016): $519 сая

Och-Ziff (Америк, 2016): $412 сая

BAE Systems (Англи, 2010): $400 сая

Total S.A. (Франц, 2013) $398 сая

FCPA ХЭНД ХААНА ҮЙЛЧИЛДЭГ ВЭ?

- ‘Хувьцаа гаргагч’: АНУ-ын хөрөнгийн зах зээл дээр бүртгэлтэй компаниуд, Америкийн Үнэт цаас, биржийн комисст улирал бүр тогтмол тайлан гаргах шаардлагатай байдаг. (АНУ-ын хөрөнгийн биржд бүртгэлтэй бол өөр улсын компани ч энэ шаардлагыг хангах ёстой.)
- ‘Дотоодын асуудал': АНУ-д харьяалагддаг байгууллага, хуулийн этгээд, мөн тэнд гол бизнесийнхээ оффистой компани
- Нутаг дэвсгэрийн нэгжийн харьяалал – дах аж ахуй нэгжүүд: гадаадын иргэн буюу гадаадын хувьцаа үл гаргагч этгээдүүд АНУ-ын газар нутагт байх хугацаандаа аливаа авлигын шинж чанартай төлбөр хийх ба үйлдэлд холбогдох үед
- Нутаг дэвсгэрийн харьяалал нь АНУ-ын газар нутгийн аливаа дэд бүтцээр дамжих нь бас хамаарагдана. АНУ-ын мэйлийн систем, АНУ-ын имэйл сервер, гар утасны систем, оффис, зочид буудал, банкны систем, АНУ-ын нисэх онгоцны буудал гэх мэт
- Дээр дурьдсан хуулийн этгээд, компаниудыг төлөөлсөн бүх албан хаагч, захирал, ажилтан, агентууд болон хуьцаа эзэмшигч нар
- Хамтран хуйвалдагчид. Хээл хахууль, эсхүл мөнгөн төлбөр санал болгох үйлдэлд шууд оролцоогүй байсан ч хамааралтай.

АНГЛИЙН ХЭЭЛ ХАХУУЛИЙН ХУУЛЬ 2010

- 2011 оны 7 сарын 1нд хүчин төгөлдөр болсон.
- FCPA-ын адилаар, Нэмэлт нутаг дэвсгэр хамаарна.
- Их Британид, эсвэл өөр улсад ч бай ямар ч төрлийн хээл хахуулийн үйлдэл энд хамаарна
- Их Британид ямар нэг бизнесийн үйл ажиллагаа явуулдаг л бол компани бол өөр улсад хийсэн үйлдэлдээ ч энэ хуулиар хариуцлага хүлээнэ.
- Компанид үзүүлэх торгуулийн хэмжээ хязгааргүй, хувь хүнд ноогдох хорих ял мөн торгуулийн дээд хэмжээ хязгааргүй.

АНГЛИЙН ХЭЭЛ ХАХУУЛИЙН ХУУЛЬ 2010

£23 million bribery case leads to 28 years in jail

December 11, 2014

in 31

23 сая фунтын хээл хахуулийн хэрэг 28 жилийн хорих ялд хүргэв.

The Serious Fraud Office (SFO) obtained its first convictions under the Bribery Act 2010 on 5th December 2014 at Southwark Crown Court. They secured sentences of 28 years in total for three men.

SFO serious fraud office

Home | About us | News | Our cases | Publications | Contact us | Search here

You are here: SFO > News Releases > Sweett Group PLC sentenced and ordered to pay £2.25 million after Bribery Act conviction

News

May 2016
April 2016
March 2016

Sweett Group PLC sentenced and ordered to pay £2.25 million after Bribery Act conviction

19 February, 2016 | News Releases

SFO serious fraud office

Home | About us | News | Our cases | Publications | Contact us | Search here

You are here: SFO > News Releases > SFO completes £497.25m Deferred Prosecution Agreement with Rolls-Royce PLC

News

SFO completes £497.25m Deferred Prosecution Agreement

БРЭНД ТАНЬ ТАНЫГ ХАМГААЛЖ ЧАДАХ УУ?

Rolls-Royce 671 сая фунт төлөхөөр боллоо.

The Telegraph ALL SECTIONS

Business More

Business

Rolls-Royce to pay £671m to settle bribery and corruption claims

share

8 Comments

3. НЭР ХҮНДИЙН ЭРСДЭЛ

Авлигын асуудлаар компаний нэр хүндээ хамгаалж үлдэх нь орчин үед нэн чухал.

НЭР ХҮНД БОЛ БИЗНЕСИЙН ЧУХАЛ ЭД ХӨРӨНГӨ

2015 оны Dow Jones Авлигын Эсрэг Судалгаа*

- Судалгааг дэлхийн өнцөг булан бүрийн 250 гаруй Комплайнсийн мэргэжилтэнгүүдийн дунд явуулсан.
- 76% нь нэг компаний нэр хүндийн асуудлаас болж компаний бусад бизнес түншүүд мөн адил шалгагддаг гэжээ.
- 68% нь авлига, хээл хахуулийн хуулийг зөрчих буюу дагаж мөрдөхгүй байх эрсдлээс болж зарим нэг бизнес түншүүдтэй хамтарч ажиллахаас зайлсхийх эсвэл хамтарч ажиллахаа зогсоосон гэжээ.

*2015 Anti-Corruption Survey Results, Risk & Compliance, Dow Jones

САНУУЛГА: ИНТЕРНЕТ БҮГДИЙГ МЭДДЭГ БАС ХЭЗЭЭ Ч МАРТДАГГҮЙ.

Google

NEWS.mn
МЭДЭЭЛЛИЙН ЭХ СУРВАЛЖ

BBC WORLD NEWS

twitter™

f

Google+

gogo
Үндэсний портал

bing

THE WALL STREET JOURNAL.
WSJ

24 tsag.mn
ХОЛБООТОЙ БАЙЯ!

МОНГОЛ УЛСАД АВЛИГА ХЭР ИХ ТАРХСАН ВЭ?

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Авлигын Төсөөллийн Индекс 2016 (CPI)

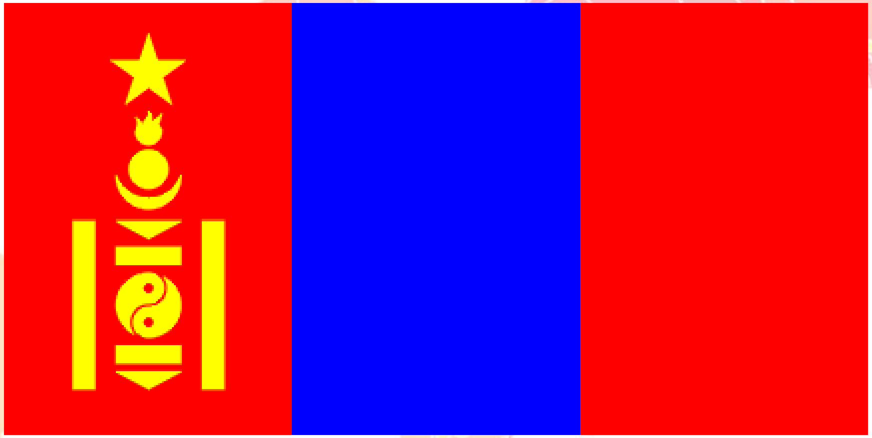

CPI Оноо : 38 / 100

Улсын байр : 87 / 176

АВЛИГЫН ТӨСӨӨЛЛИЙН ИНДЕКС - CPI 2016

Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score
1	Denmark	90	19	Ireland	73	35	Botswana	60	55	Malaysia	49	72	Serbia	42
1	New Zealand	90	20	Japan	72	38	Dominica	59	55	Croatia	49	72	Burkina Faso	42
3	Finland	89	21	Uruguay	71	38	Cape Verde	59	57	Jordan	48	75	Turkey	41
4	Sweden	88	22	Estonia	70	38	Lithuania	59	57	Hungary	48	75	Kuwait	41
5	Switzerland	86	23	France	69	41	Costa Rica	58	57	Romania	48	75	Tunisia	41
6	Norway	85	24	Bahamas	66	41	Brunei	58	60	Cuba	47	75	Bulgaria	41
7	Singapore	84	24	Chile	66	41	Spain	58	60	Italy	47	79	Brazil	40
8	Netherlands	83	24	United Arab Emirat.	66	44	Georgia	57	62	Saudi Arabia	46	79	China	40
9	Canada	82	27	Bhutan	65	44	Latvia	57	62	Sao Tom & Prin.	46	79	India	40
10	Germany	81	28	Israel	64	46	Grenada	56	64	Suriname	45	79	Belarus	40
10	Luxembourg	81	29	Poland	62	47	Cyprus	55	64	Montenegro	45	83	Jamaica	39
10	UK	81	29	Portugal	62	47	Czech Rep.	55	64	Oman	45	83	Albania	39
13	Australia	79	31	Barbados	61	47	Malta	55	64	Senegal	45	83	Bosnia & Herz.	39
14	Iceland	78	31	Taiwan	61	50	Mauritius	54	64	South Africa	45	83	Lesotho	39
15	Hong Kong	77	31	Qatar	61	50	Rwanda	54	69	Greece	44	87	Panama	38
15	Belgium	77	31	Slovenia	61	52	Korea (South)	53	70	Bahrain	43	87	Mongolia	38
17	Austria	75	35	Saint Lucia	60	53	Namibia	52	70	Ghana	43	87	Zambia	38
18	USA	74	35	St Vincent and Gren.	60	54	Slovakia	51	72	Solomon Isl.	42	90	Colombia	37

АВЛИГЫН ТӨСӨӨЛЛИЙН ИНДЕКС - CPI 2016

Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score	Rank	Country	Score
90	Indonesia	37	108	Algeria	34	123	Azerbaijan	30	145	Nicaragua	26	159	Rep of Congo	20
90	Macedonia	37	108	Egypt	34	123	Moldova	30	145	Bangladesh	26	164	Angola	18
90	Morocco	37	108	Côte d'Ivoire	34	123	Djibouti	30	145	Cameroon	26	164	Eritrea	18
90	Liberia	37	108	Ethiopia	34	123	Sierra Leone	30	145	Gambia	26	166	Venezuela	17
95	Argentina	36	113	Bolivia	33	131	Nepal	29	145	Kenya	26	166	Iraq	17
95	El Salvador	36	113	Vietnam	33	131	Kazakhstan	29	145	Madagascar	26	168	Guinea-Bissau	16
95	Maldives	36	113	Armenia	33	131	Russia	29	151	Tajikistan	25	169	Afghanistan	15
95	Sri Lanka	36	116	Pakistan	32	131	Ukraine	29	151	Uganda	25	170	Libya	14
95	Kosovo	36	116	Mali	32	131	Iran	29	153	Comoros	24	170	Yemen	14
95	Benin	36	116	Tanzania	32	136	Guatemala	28	154	Turkmenistan	22	170	Sudan	14
101	Peru	35	116	Togo	32	136	Myanmar	28	154	Zimbabwe	22	173	Syria	13
101	Trinid. & Tob.	35	120	Domin. Rep.	31	136	PNG	28	156	Cambodia	21	174	N. Korea	12
101	Philippines	35	120	Ecuador	31	136	Kyrgyzstan	28	156	Uzbekistan	21	175	South Sudan	11
101	Thailand	35	120	Malawi	31	136	Lebanon	28	156	DR. Congo	21	176	Somalia	10
101	Timor-Leste	35	123	Honduras	30	136	Nigeria	28	159	Haiti	20			
101	Gabon	35	123	Mexico	30	142	Guinea	27	159	Burundi	20			
101	Niger	35	123	Paraguay	30	142	Mauritania	27	159	Ctrl. Afr. Rep.	20			
108	Guyana	34	123	Laos	30	142	Mozambique	27	159	Chad	20			

ӨНДӨР ЭРСДЭЛ БҮХИЙ САЛБАРУУД

1. Олон нийтийн нээлттэй тендер & барилга
2. Үл хөдлөх хөрөнгө & үл хөдлөх хөрөнгийн өргөтгөл
3. Газрын тос & хий
4. Хүнд үйлдвэрлэл
5. Уул уурхай
6. Эмийн бүтээгдэхүүн & эрүүл мэндийн үйлчилгээ
7. Хэрэглээний зардал
8. Нисэх хүчин(үйлдвэрлэл)
9. Эрчим хүч үйлдвэрлэлт & дамжуулалт
10. Ойн аж ахуй
11. Харилцаа холбоо & тоног тохооромж
12. Тээвэр & агуулах
13. Зэвсэг & Батлан хамгаалах
14. Буудал, ресторан & үйлчилгээ
15. Хөдөө Аж Ахуй
16. Хөнгөн үйлдвэрлэл
17. Мэдээлэл технологи
18. Банк & санхүү
19. Загасны Аж Ахуй

CPI ОНОО vs. НЭГ ХҮНД ОНОГДОХ GDP

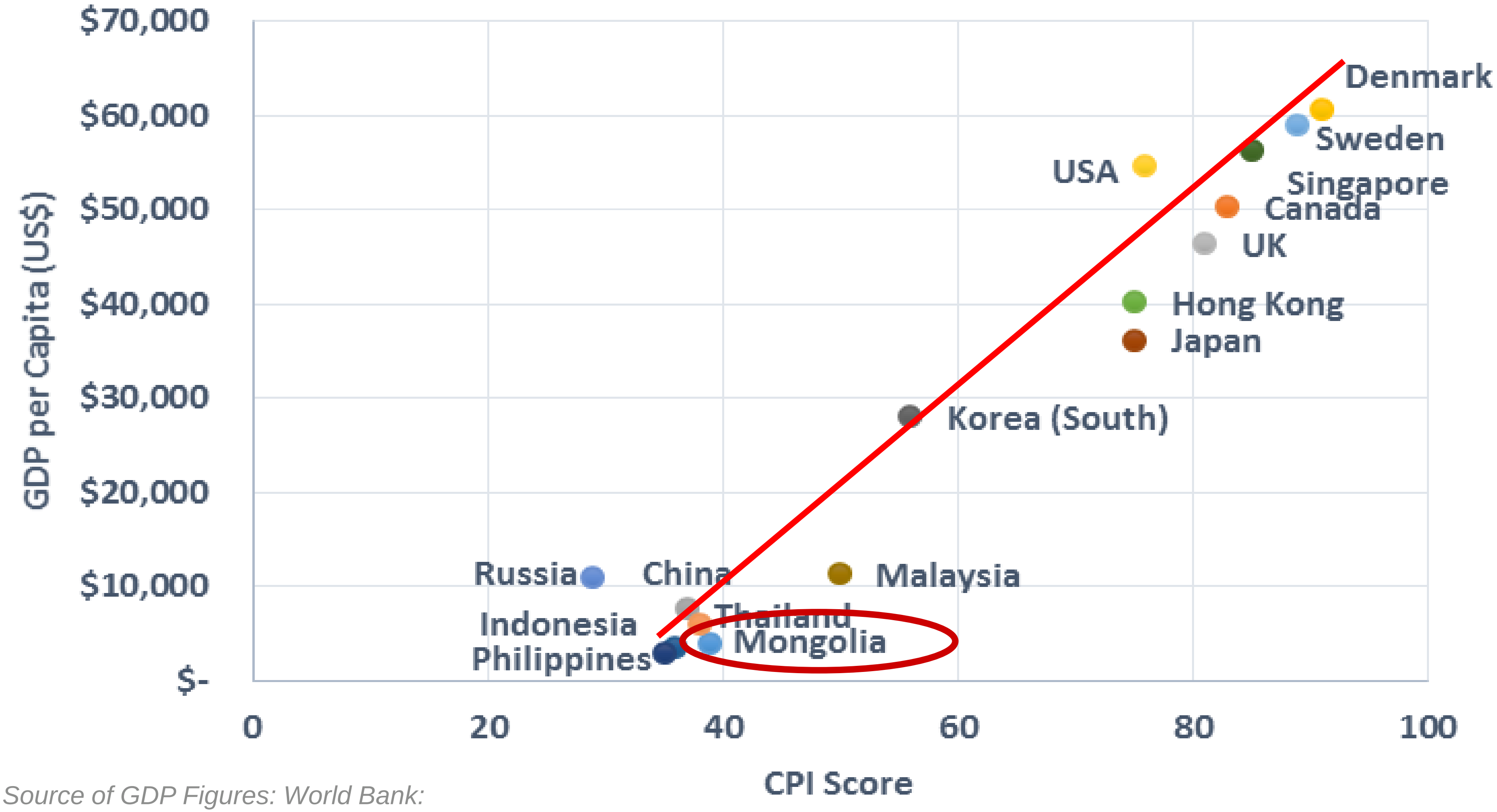

Source of GDP Figures: World Bank:
http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD/countries

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЭРХЗҮЙН ОРЧИН НӨХЦӨЛ ЯМАР ВЭ?

МОНГОЛЫН ХУУЛЬ ЭРХЗҮЙН ОРЧИН

- Эрүүгийн хууль (2002)
- Компаний тухай хууль (2011)
- Иргэний хууль (2002)
- Авлигын эсрэг хууль (2006)
- Мөнгө угаах (2013)
- Төсвийн тухай хууль (2011)
- Олон нийтийн худалдан авалт хийх тухай (2005)
- Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээллэл авах эрхийн тухай хууль (2011)
- Ашиг сонирхолын зөрчилөөс урьдчилан сэргийлэх тухай (2012)

ГЭМТ ХЭРЭГТ ТООЦОГДОХ

- **Мөнгө угаах** (268)
- **Залилан мэхлэлт** (148)
- **Эд хөрөнгө завших, үрэгдүүлэх**(150)
- **Татвар төлөхөөс зайлсхийх** (166)
- **Албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулах/ хэтрүүлэх** (265 & 266)
- **Гэмт хэргийг үл мэдээлэх** (246)

  (торгууль: 12.24 сая to 19.2сая; хорих: 1-3 сар)
- **Гэмт хэргийг нуун далдлах** (247)

  (албадан ажил: 300 - 400 цаг; хорих: 4 жил хүртэлх)
- **<u>Хээл хахууль</u>**

Тодорхойлолт:

"Хээл хахууль" гэдэгт хууль бус зорилгоо гүйцэлдүүлэхийн тулд өгсөн эдийн болон эдийн бус баялаг, тэдгээрийг өмчлөх эрх, төлбөргүй буюу хөнгөлөлттэй үзүүлсэн аливаа ажил үйлчилгээ зэргийг хамааруулан үзнэ.

Улсын Дээд Шүүхийн Тайлбар

ЭРҮҮГИЙН ХУУЛЬ (2002)

Хамаарах этгээд:

- *Эрүүгийн хуулиар тогтоосон насанд хүрсэн, хэрэг хариуцах чадвартай, гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай нь шүүхээр тогтоогдсон*
- *Хуулийн этгээд (if the Special Part of the Law provides for it)*

		Ял шийтгэл	Ял шийтгэл хөнгөрүүлэх/ хүндрүүлэх
268-р зүйл	**Хээл хахууль авах**	• Торгууль **12,240,000 - 60,000,000** төгрөг ; • Хорих: 5 жил хүртэлх • Албан тушаал эрхлэх, үйл ажиллагаа явуулах (3 жил хүртэлх)	Хясан боогдуулах; Зохион байгуулалттай бүлэглэл → Эд хөрөнгө хураах; хорих ял (5 to 10 жил)
269-р зүйл	**Хээл хахууль өгөх**	• Торгууль **12,240,000** to **60,000,000** төгрөг; • Хорих (3 жил хүртэлх)	Сайн дураараа → гэмт хэргийн хариуцлага чөлөөлөх Давтан / ЗБ бүлэглэл → Хорих (5 to 8 жил)
270-р зүйл	**Хээл хахууль зуучлах**	• Торгууль **1,200,000 - 12,000,000** төгрөг; • Хорих 3 хүртэлж жил	Сайн дураараа → гэмт хэргийн хариуцлага чөлөөлөх Давтан / албан тушаалаа ашиглан→ Албан тушаал эрхлэх, үйл ажиллагаа явуулах эрх (3 хүртэлх); Хорих (5 хүртэл); Торгууль (**12.24сая – 60сая**)

БУСАД ХУУЛЬ ТОГТООЖМУУД

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛЬ

Хамаарах этгээд:

- Төрийн албан тушаалтан
- Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн удирдах албан тушаалтан

Гэмт хэргийн бус зөрчилд:

- Цалин бууруулах, тушаал бууруулах, ажлаас чөлөөлөх
- Эд хөрөнгө/ орлого хураах
- Гаргасан шийдвэрийг хүчингүйд тооцох

КОМПАНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

Хамрах хүрээ:

Монгол улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаагаа эрхэлж буй бүх компаниуд

83.8 .Гүйцэтгэх удирдлага компанийн нэрийн өмнөөс итгэмжлэлгүйгээр үйл ажиллагаа явуулна.

CIVIL CODE

Хуулийн зорилт:

Эрх зүйн этгээдийн хооронд үүсэх эдийн болон эдийн бус баялагтай холбоотой харилцааг зохицуулах

498.1. ...... хариуцлагыг түүнийг ажиллуулж байгаа ажил олгогч хүлээнэ

Хувийн хэвшил дэх авлига

ХЭЭЛ ХАХУУЛИЙН ЭРСДЭЛ & АВЛИГА ШИНЭ СЭДЭВ БИШ

Ямар төрлийн хуурамч буюу зүй бус үйлдэл энэ салбарын ирээдүйд хамгийн сөрөг нөлөөтэй вэ?

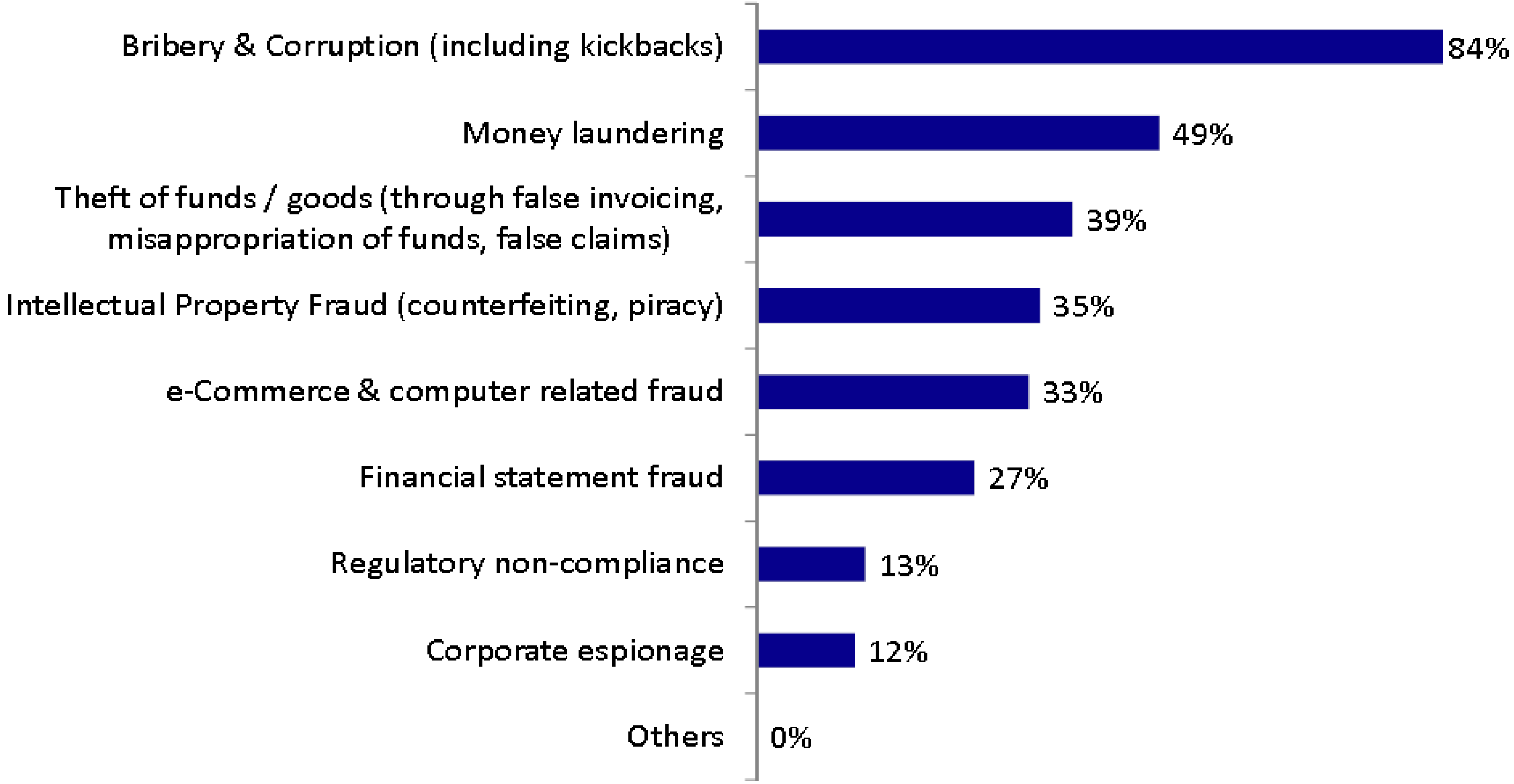

Source: KPMG Fraud Survey 2013

ХЭЭЛ ХАХУУЛЬ БИЗНЕСИЙН САЛБАРТ ЭЛБЭГ

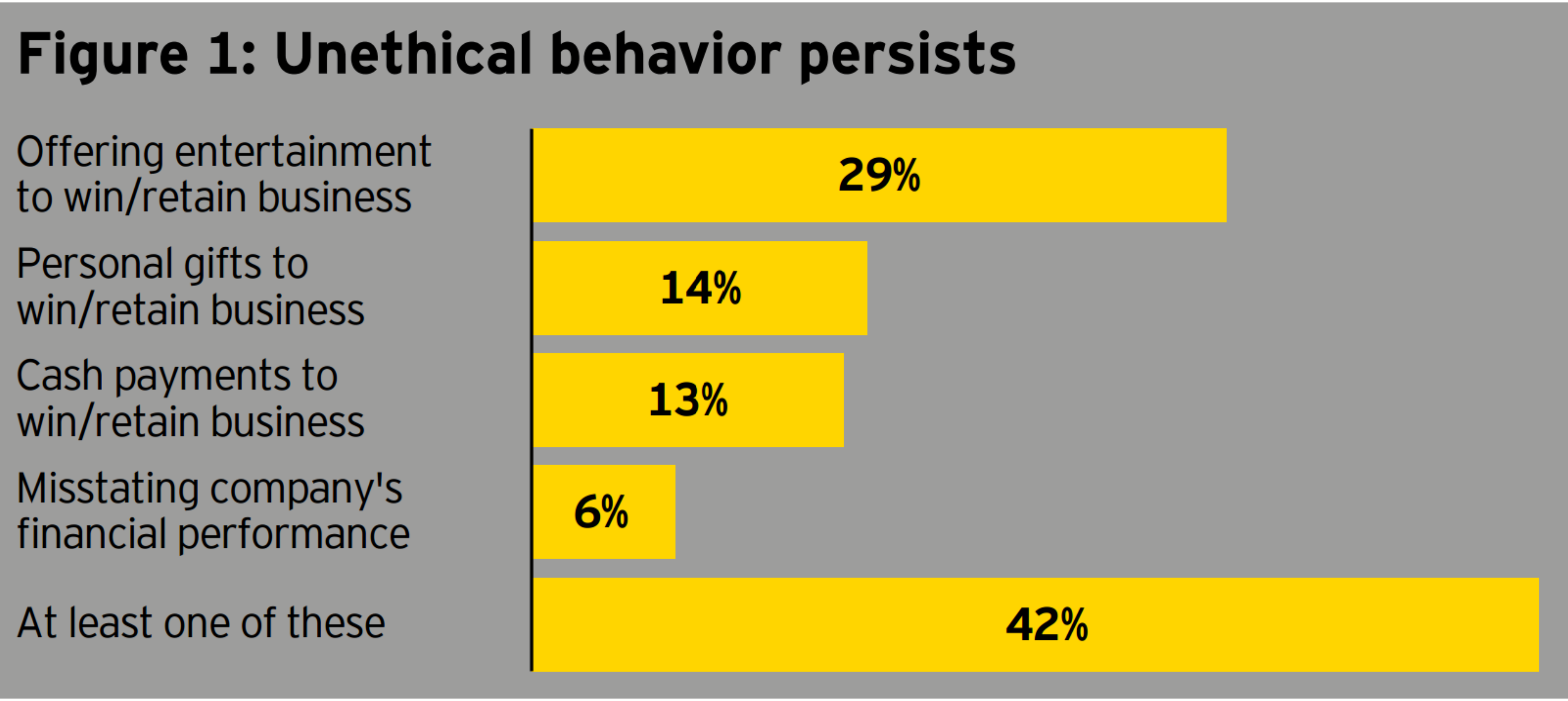

EY Fraud Survey 2013

Ёс зүйт шударга байдлаа эвдэснээс болоод танай компани хэрхэн сүйрч болох вэ?
Кэйс судалгаа

Кэйс судалгаа:
Гранд авлига

PETROBRAS

PETROBRAS: ТОВЧ ТҮҮХ

- 1953 онд байгуулагдсан Бразилын байгалийн тос үйлдвэрлэгч компани, Petróleo Brasileiro
- Fortune Global 500 компаний жагсаалтын Латин Америкийн 58 дахь том компани
- Засгийн газар буюу (Ажилчдын нам) дийлэнхийг нь гартаа авсан, Нью-Йорк болон Сан Паола-гийн хөрөнгийн биржд тус тус бүртгэгдсэн
- Мянга мянган Бразилын иргэд хувьцаа эзэмшигчид

BR PETROBRAS

ЮУ БОЛОХОО БАЙВ?

- Ажилчдын Нам ба түүний эвслийн улс төрийн томилгоогоор Petrobras-ын хамгийн чухал гүйцэтгэх албан тушаалууд дүүрсэн
- Томилогдсон хүмүүс Petrobras-ын 16 захиалагч компанитай хуйвалдаж нууцаар төсөвийн хөрөнгийг Нам ба түүний эвсэлд шилжүүлсэн. (захиалагчын гэрээний 3 хүртэлх хувийг
- Зарим захиралууд нь төсөвөөс Швейцарын банкинд $100 сая хөрөнгө цуглуулсан, зарим мөнгөө тансаг уран зургийн цуглуулга худалдаж авах зэргээр үрсэн
- Энэ бүгд “Эрх мэдлийн төсөл” буюу Ажилчдын нам, тэдний хамтрагч нарыг засгийн газрын эрх барих албанд удаан хугацаанд байлгах, компаний хөрөнгийг сонгуулийн үйл ажиллагаанд зарцуулах зорилготой байсан
- Ажилчдын нам эдгээрийг үгүйсгэж, бүх сонгуулийн санхүүжилт хууль ёсны дагуу явагдсан гэдгээ илэрхийлсэн.

ШУУГИАНЫ ЦАР ХҮРЭЭ

- 2004 оноос эхлэн, US$3 тэрбум хахууль мөнгө болж төлөгдсөн, захиалагч нарын хангалтгүй гүйцэтгэл компанийг улам их хохиролд унагасан
- 117 яллах дүгнэлт гарсан , 5 улс төрч баривлагдсан, and 13 компаний эсрэг хээл хахуулийн гэмт хэрэг үүсгэгдсэн.
- 2015 онд эсэргүүцлийн жагсаал зохион байгуулагдсан
- Petrobras –ын ТУЗ-д байсан 2 ерөнхийлөгч Dilma Rouseff and Luiz Inácio Lula da Silva, хоёулаа хэрэгт татагдсан.
- Bill and Melinda Gates-ын сан Petrobras ба түүний аудитор PriceWaterhouseCoopers –ыг шүүхэд заалдсан

ГАМШГИЙН НЭГ ЖИШЭЭ: COMPERJ, BRAZIL

Comperj нь Petrobras -ын Itaboraí, Brazil-д барьсан аварга том нефьт химийн боловсруулах үйлдвэр юм.

Энэ гүйцэтгэл нь дуусаагүй төсөл **$6.1 тэрбумаар** төлөвлөгдөж байсан бол одоо улсын аудит **$50 тэрбум** орчмийн өртөгтэй гэж тооцоолж байна.

ХУВЬЦААНЫ ТОМ ЦОХИЛТ

- **‘Petrobras**’ –ын хувьцааны үнэ сүүлийн хэдхэн сард маш хурдтай буурсан. Энэ уналт нь авлигатай холбогдсон мөрдөн байцаах үйл ажиллагаа явагдаж эхэлсэнтэй шууд холбоотой бөгөөд энэ байдал хувьцаа эзэмшигчдэд гарз хохиролтой байна.’ *Forbes, 12 сарын 12, 2014*

- **Petrobas Хувьцааны үнэ**
  - 10 сар, 2014: $17
  - 12 сар, 2014: $6.28

Кэйс судалгаа: Бэлэг сэлт & Найрсаг байдлын буруу хэрэглээ

GlaxoSmithKline

GSK ФАКТ & ТООН ҮЗҮҮЛЭЛТ

- Английн эмийн үйлдвэр, Лондонд төв оффистой
- Дэлхийн 6 дахь том эмийн үйлдвэр, 2015 оны байдлаар
- Зах зээлийн үнэлгээ £81 тэрбум (around $101 тэрбум), Лондонгийн Хөрөнгийн Биржийн 4 дэх том компани. Нью-Йорк Хөрөнгийн Биржд бүртгэлтэй
- Жилийн эргэлтийн хөрөнгө: £23.9 тэрбум ($29.6 тэрбум),
- Нийт ашиг £10.3 тэрбум ($12.7 тэрбум). Дэлхийн Fortune 500 компаний 278-т жагсдаг
- 2012: Аюулгийн мэдээллээ тайлагнаагүй, эмч нарт хахууль өгсөн гэх зэрэг үндэслэлээр АНУ торгууль оногдуулсан, үр дүнд нь $3 тэрбум (£1.9тб) торгууль төлөхөөр болсон. АНУ дахь эмийн үйлвэрийн хамгийн том торгуулийн асуудал болсон.
- 2014: Хятадынх нь салбарт авлигын шуугиан гарч эхэлсэн. $490 сая торгуульд төлж, гүйцэтгэх удирдлагууд нь асуудалд унасан.

GSK-ЫН ХЯТАД ДАХЬ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ХЭМЖЭЭ

НӨЛӨӨЛӨХ ХҮЧИН ЗҮЙЛСҮҮД?

Хятадад яагаад хахууль өгөх болсон бэ?

Их хэмжээний ашиг

Замбраагүй зохицуулалт

Хяналт сул

GSK –ЫН БУРУУ ҮЙЛДЭЛҮҮД?

2013 ОНЫ 7 САРД АВЛИГЫН ХЭРЭГҮҮД ЗАДАРСАН

ДЭЛХИЙ ДАХИН ЭНЭ АСУУДЛААР ШУУГИСАН

BBC | Sign in | News | Sport | Weather | Shop | Earth | Travel | Mo

NEWS

Home | Video | World | Asia | UK | Business | Tech | Science | Magazine | Entertainme

Business | Market Data | Markets | Economy | Companies | Entrepreneurship | Technolo

GlaxoSmithKline fined $490m by China for bribery

19 September 2014 | Business

GSK is one of the world's b

China has fined UK pha
after a court found it gu

GSK was fined £297 million after a 14-month investigation

Reuters

THE WALL STREET JOURNAL.

Home | World | U.S. | Politics | Economy | Business | Tech | Markets | Opinion | Arts | Life | Real Esta

High-Profile Private Investors Take Hit on Theranos

Activist Elliott Management Calls for Change at Cognizant

GM Super-Cruise Feature Raises Concerns From Regulators

How Amazo Gets Holiday Hi Up to Speed in T Days

BUSINESS

GlaxoSmithKline Found Guilty of Bribery in China

U.K. Drug Maker Handed Largest Ever Corporate Fine in China

The Telegraph

Home | Video | News | World | Sport | Business | Money | Comment | Culture | Travel | Life | V

HOME » FINANCE » NEWS BY SECTOR » PHARMACEUTICALS AND CHEMICALS

China fines Glaxo £297m for bribery, Mark Reilly sentenced

UK pharmaceutical company issues statement of apology to Beijing over bribery scandal

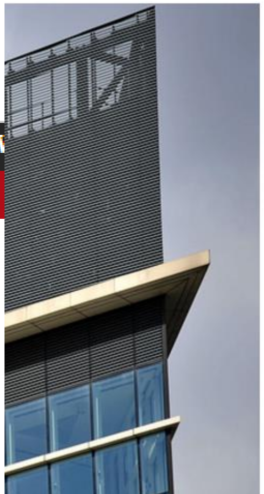

ШУУГИАН ДУУССАН Ч КОМПАНИ ХҮНД НӨХЦӨЛ БАЙДЛААСАА ГАРЧ ЧАДАХГҮЙ БАЙНА

ANY
questions?

TRANSPARENCY INTERNATIONAL-MONGOLIA

the leading civil society organisation in the fight against corruption

www.transparency.mn

facebook.com/TransparencyInternationalMongolia
twitter.com/transpansparent

© 2013 Transparency International. All rights reserved.